

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	18.—
Fél évre	9.—
Negyed évre	4.50
Egy óra	1.50
Egyes szám	6 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS EGYESÜLT FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA.

Alapította:

GOMBOS FERENCZ.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre	24.—
Fél évre	12.—
Negyed évre	6.—
Egy óra	2.—
Egyes szám	6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

Orosz offenzíva.

A nyár elhozta a maga elmaradatlán offenzíváit. Mihelyt olasz fronton hadászatra indultak katonáink, a dicső orosz hadsereg egyszerre saját országába fordult vissza s rövid néhány nap alatt békésen olasz területet szállottunk meg, a zsákmányunk, a foglyok száma pedig minden várakozást felülmúlt. Először még azt a bűnös kormányt is, mely Itáliát háborúba sodorta.

És megmozdult az orosz kolosszus, mely két esztendő alatt rettenetesebbnél rettenetesebb vereségeket szenvedett s az európai Oroszország legvirágzóbb országait, dományait elvesztette. Körülbelül egy év készül erre a támadásra Oroszország, a hadianyagban, municióban, ágyukban minden horribilis erőket halmozott föl, a helyekre még ebben a monumentális és andiózus arányok felvetésében dúsakalorban sem volt példa.

Az orosz offenzíváról beszámoló első hivatalos jelentésünk azzal kezdődött, hogy a várt orosz támadás megindult. Azóta folyik is a nagy küzdelem, melyben két erő viaskodik egymással, a magyar parancsszóra halálba hajszolt, európai álmokra törő orosz szoldateszka és az európai kultúráért helytálló magyar, német és osztrák hadseregek. Amott hódításról beszámolnak, itt pedig a hazáját védő katonák önzete tiszszerezi meg erőinket. Visszavesszük, hogy az oroszok ágyutüzüket összaözlő tömegeik ellen fordítják, ott ember egy névtelen, elpusztulásra ítélt senki s oktanul százezer álmra küldik vágóhidra őket.

Nálunk két esztendő, dicső harcok között megedzett lelkes férfiak állják a harcot. Az a magyar baka, aki a Strypa mentén, Csernovicnál, Zaleszciknél állt őrt, a fegyverével, a Kárpátokra gondol, mikor a halálraszántság heorizmusával a első leheletéig kitart a sorban.

Vajjon lehet-e a végletekig forszírozni a harcmódot, amely saját katonái ellen fordítja az ágyu-, a gépfegyvertűzet? s megrettenhet-e a magyar baka, aki saját otthonát védi az orosz horda ellen? A válasz nagyon könnyű ezekre az öntelenül előretolakodó kérdésekre. És na, az orosz offenzíva első, meglepetésszerű napjai után maguk az események adják meg a feleletet. Magyar, erdélyi katonák állták útját az orosz áramlatnak Zsanovicinél, a magyar hősiességen és a német erőn megtörtek a legelvakultabb orosz tömegtámadás is. Nem állatjuk

magunkat azzal, hogy az orosz offenzíva nem járt némi eredménnyel, de csak a térképre kell nézni: azokkal az óriási területekkel szemben, amelyeket mi tartunk megszállva, valóban eltörpülnek az orosz sikerek. Az oroszok offenzívájuk eredményei után még a hadiszerecsé forgandóságával sem példálózgathatnak. Ezek a sikerek igazán csak pillanatnyiak s maguk az oroszok is tudják, hogy mindez pünkösdi királyság csupán: két esztendő harci dicsősége a tanunk rá, hogy a harc-tér urai végül mindig mi maradunk.

Az orosz támadások kudarca.

Bojántól délre és Csernovictól északra visszavertük az oroszokat. — Az oroszok előretörési kísérleteit mindenütt visszavertük.

Budapest, június 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Orosz harctér: Bojántól délre és Csernovictól északra csapataink visszaverték az oroszok támadását. — Csernovic felett tüzésünk tüzelése meggátolta az ellenséget abban, hogy a Pruthon átkeljen. A Dnyeszter és Pruth között nincs nevezetesebb esemény. Az ellenség a Horodenka—Sniatin vonalon nyugat felé csak kis távolságra ment előre. — Wisniowcynán rendkívül elkeseredetten folyt a harc, itt, valamint Rydomtól északnyugatra és Kremienicetől északnyugatra az oroszok összes támadásait visszavertük. — A Lucktól délre és nyugatra fekvő területen a helyzet változatlan. — Lokaczynál mindkét harcoló fél lovassága a lóról leszállva bocsátkozott harcba. A Rowno—Kowel vasútvonal és Kolki közti területen az ellenség új hadosztályokat állítva harcba, számos helyen kísérelte meg, hogy a Stochod—Styr-szakaszon való átkelést ki-erőszakolja. — Mindenütt visszavertük s súlyos veszteségeket szenvedett.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Az olaszok sikertelen erőfeszítései.

Visszavertünk minden olasz támadást.

Budapest, június 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Olasz harctér: Tegnap este az olaszok heves tüzési és aknavetőtüzet irányítottak a Doberdó-fensik és a görzi hídfő ellen. Éjjel a fensik déli részén gyalogsági támadások következtek, amelyeket már legnagyobb-erővel visszautasítottunk. Egyes pontokon a harc még nincs befejezve. A tiroli harcvonalon az ellenség a Peutelstein—Schluderbachi-szakaszon, a Dolomitokban levő hadállásaink ellen irányuló sikertelen erőfeszítéseit folytatta. Repülőink Padua és Verona pályaudvarait bombázták.

Délkeleti harctér: A Vojusa mentén tüzelésünk megzavarta az olaszok erődítési munkáit.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Német hivatalos jelentés.

Budapest, június 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, június 15. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: Tüzési harcokon és járőrvállalkozásokon kívül nem volt esemény.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Keleti harctér: Bothmer gróf tábornok hadserege több sűrű hullámokban keresztülvitt támadást vert teljesen vissza Przevlokánál és attól északra.

Balkán-harctér: A német csapatoknál nincs változás.

Legfelsőbb hadvezetőség.

Az északi harctér

Visszavert orosz támadások Baranovicinél

Budapest, június 15.

A sajtóhadiszállásról érkezett egybehangzó jelentések szerint az oroszok ismételt heves támadásokat intéztek állásaink ellen. A Revets mentén 12 órás pergőtűz után intéztek a moszarus területen a földszinére épített állásaink ellen támadást, úgy, hogy az árkokat tökéletesen szétrombolták. A nagyszabeni 23-ik magyar ezred száz és magyar legénysége homokzsáktorlaszok mögül kilenc orosz támadást vert vissza. Az oroszok itt a gyalogságon kívül páncélos automobillal támadtak, visszaözlésük alkalmával a mi és saját tüzésük kereszt-tüzébe kerültek. Tarnopolnál a német és osztrák-magyar csapatok mentek át támadásba. Az oroszok új harcmodorában most a pergőtűznek és a páncélos automobiltámadásnak van nagy szerepe, a tömeg kíméletlen feláldozásán és a visszaözlő rohamozóknak lövetésén kívül.

Az orosz offenzíva célja: politikai nyomás Romániára

Stockholm, június 15.

Az orosz offenzíváról a „Rjecs” a többi közt azt mondja, hogy egyrészt az a cél, hogy az olaszoknak segítsen, másrészt az, hogy Romániára nyomás gyakoroltassék, amely a legutóbbi időben nyilván a központi hatalmakhoz közeledett.

Ezzel az offenzívával kapcsolatban Romániától kívánni fogják, hogy döntsön, hogy az antanttal megy-e, vagy ellene. Végül a balkáni helyzetre akarnak befolyást gyakorolni oly irányban, hogy a központi hatalmak ne küldhesse nek több csapatot a Balkánra.

A Balkán.

Szerbia hadat üzen?

Rotterdam, június 15.

Semleges diplomáciai körökben híre jár, hogy Szerbia az antanttal egyetértésben hadat fog üzenni Görögországnak a szövetségi szerződés megsértéseért.

A romániai határátlépés magyarázata.

Budapest, június 15.

Az orosz kormány megbízta bukaresti nagykövétét, hogy a határátlépés ügyében adjon kielégítő magyarázatot. A megbízáshoz képest a nagykövet Bratianu miniszterelnöknél kijelentette, hogy a besszarábiai hadsereg főparancsnokától kapott jelentés szerint a betörés a hadseregparancsnok taktikai hibájából történt meg. Emiatt a hiba miatt a határon átlépett csapatok vezetője abban a veszedelemben volt, hogy egész csapatával fogságba kerül, ezért jobbnak találta azt a megoldást, hogy román területre menekült. A kimagyarázás egyetlen szóval sem említi azt a körülményt, hogy az orosz csapatok román területen is folytatták a harcot és román területeiről akartak oldaltámadást intézni az osztrák-magyar csapatok ellen.

Német repülők Szalonikinél.

Athén, június 15.

Az antant szalonikii vezérkarának értesítése szerint a német repülők állandóan ellenőrzik a

Szaloniki körül folyó erődítési munkákat. A repülők napról-napra megjelennek a sáncok fölött és minden alkalommal sértetlenül távoznak el.

Az antant erőszakoskodása Görögországban.

Athén, június 15.

Az antant egyre-másra követi el erőszakos lépéseit Görögországban, dacára annak, hogy a görög kormány a hadsereg és a haditengerészet általános leszerelését határozta el. Ujabb híre kelt, hogy az antant puccsot készít elő a dinasztia ellen és a görög királyt detronizálni akarja.

Nagy orosz csapatösszevonások a román határon.

Bukarest, június 15.

A Jassyban megjelenő „Opinia” hitelt érdemlő forrásból merített értesülése szerint a Pruth romániai oldalán létesítendő hadizóna 30 kilométer szélességű lesz.

Marghiloman személyes organuma, a „La Politique” megerősíti az „Opinia” értesüléseit. Más oldalról érkezett jelentések szerint az oroszok egymásután semmisítik meg a román határon levő besszarábiai erdőket és a határ mentén mindenütt nagy csapatokat összpontosítanak.

A francia sajtó a görög király ellen.

Köln, június 15.

A „Kölnische Zeitung” jelenti: A francia sajtó, valószínűleg a kormány beleegyezésével olyan hangon ír a francia-görög krízisről, amint még eddig soha. Az „Echo de Paris” szerint a görög demobilizáció nem elégíti ki az antantot. A lapok csaknem kivétel nélkül Konstantin király detronizációját követelik.

Kiéhezletik Görögországot.

Genf, június 15.

A görög kormány Londonban és Párisban követeli utján kérdést intézett a blokád ügyében. Az „Echo de Paris” szerint blokádot addig tartják fenn, míg Görögország nem teljesíti az antantnak a tökéletes demobilizálásra és az antant-ellenes tisztviselők elbocsátására vonatkozó követeléseit. Párisban élő görögök gyűlésükön szent görög légio alakítását határozták el, amelyet Sarraïlnak akarnak rendelkezésére bocsátani.

Az olasz háború.

Boselli nem kap minisztereket.

Zürich, június 15.

A lapok jelentik, hogy Boselli képtelen összeállítani kabinetjét. Ugyiszólván nem akad politikus, aki Salandra örökébe akarna lépni. Salandrárt a király ismételtén fogadta.

A vajudó Boselli-kabinet.

Lugano, június 15.

Boselli különféle politikusokkal, köztük Alossio di Nava-val és Pantano-val, valamint a távozó minisztérium tagjaival folytatott tanácskozásokat. Meglátogatta Salandrárt is, aki

kijelentette, hogy az új kabinetet teljes erejéből támogatni fogja, habár maga nem akar abba belépni.

A kormány új tagjaként Bissolati, a következő nevek szerepelnek: Arlotto, Torre, Giardini, Meda, Ferra, Nitti, Bononi, továbbá Scialoja, Ferraris szenátorok és Marconi szenátor, mint lőszerügyi miniszter.

Boselli az új olasz kormány elnöke.

Lugano, június 15.

Az olasz kormány a kabinet alakítására Bosellit bízta meg, aki hír szerint, a megbízás után tanácskozott Sonnino külügyminiszterrel és Bissolattal, a háborús párt vezérével. A tanácskozás eredményéről Boselli jelentést tett a királynak.

A tengeren.

A török és orosz flotta harca.

Szófia, június 15.

Sulivából érkezett hírek szerint a Fekete tengeren a kikötő közelében elkezdődött harc folyt le a török és orosz flotta között. A harc eredménye még ismeretlen.

LEGUJABB.

Nagy elégedetlenség Bruszilov ellen.

Egy hét alatt 250.000 embert veszítettek. Oroszország begyakorolt emberanyaga pusztult el.

Berlin, június 15.

A Lokalanzeigernek jelentik Stockholmból: Pétervári jelentések szerint orosz katonai körökben, melyek a udvarhoz közel állanak, Bruszilov tábornok ellen a kedvetlenség növekedik, mert a wolhyniai harcokban épp úgy járt el a emberanyag pazarlásában, mint Nikolajevics, sőt tulzsárnyalta.

Egy orosz tisztnek óvatos számítás szerint az oroszok vesztesége múlt héten 250.000 ember volt. Ez meggondolandó, mert a délkeleti fronton majdnem az összes begyakorolt csapatok állanak. Pétervárott Bruszilovnak hadtestparancsnokokhoz intézett parancsáról tudnak, melyben fő célul az ellenség visszaszorítását, nagyobb terület megszállását tűzi ki, még ha pár millió emberbe kerülne is.

A hadügyminiszter a cárnak jelentést tett erről, kifejti, hogy Bruszilov elfelejt miszerint Oroszország képtelen a harmadik hadsereget felállítani.

Az oroszok romániai céljai.

Amsterdam, június 15.

Londonban komolyan számolnak azzal, hogy az oroszok egy részét arra akarják felhasználni, hogy Romániát keresztül a Duna másik partjára törjék előre és a Törökországba irányuló forgalmat elvágják.

Tíz millió font sterling süllyed el Skagerraknál.

Rotterdam, június 15.

Londonból jelentik: A Skagerranál elsüllyesztett hadihajókkal elsüllyedt az angol nyílt tengeri flotta egész pénztára is, mely tíz millió fontot tartalmazott aranyban. A pénzt május hó 25-én vették fel az angol bankból. A nagyszösszegekből, ugyilátszik, a flottának az angol partoktól hosszabb ideig való támaradását tervezték.

Románia a központi hatalmak mellett.

Rotterdam, június 15.

A „R. Courant“ bukaresti tudósítója megállapítja, hogy a román politikában a központiak javára beállott változás mindenképp megvalósul. Senki sem kívánja már, hogy Románia a háboruban részt vegyen.

Svájc békét akar.

Bern, június 15.

A nemzeti tanácsban Scherer képviselő kérdést intézett a tanácshoz, hogy egy nem tett-e még lépést a hadviselésnél a béke érdekében? A szocialisták megtagadják Scherert.

Nem helyezik el a sárospataki főiskolát.

Miskolc, június 15.

A tiszáninnen református egyház-kerület közgyűlése ötvenöt szavazattal tizenhárman ellen úgy döntött, hogy a sárospataki főiskolát nem helyezik Miskolcra. Ezzel az áthelyezésnek kérdése egyelőre kerül a napirendről.

A képviselőház ülése.

Mezőssy az osztálysorsjátékról. — Tisza Teriát békéről nem lehet beszélni. — A miniszterelnök a lengyel-kérdésről.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 15.

Beöthy Pál elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést, melynek napirendjén az indemnitási javaslat szerepelt.

Juriga Nándor azt fejtegette, hogy a pénzügyi terhek fedezése csak a nemzet hatalmának emelésével lehetséges. Sürgeti a terelés szervezését. Kifejezi azt a véleményét, hogy Jankovich miniszter közoktatásügyi politikája a magyarországi nemzetiségekre új korszak eljövését jelenti. Az indemnitást elfogadja.

Giesswein Sándor Tisza miniszterelnök napján beszédével foglalkozva, kijelenti, hogy megnyugvással fogadta azt. A jelen és jövő helyi problémáinak megoldása végett mindenképp összefogtunk és ez által a legbiztosabb eredményt reméli. Szükségesnek tartja a birtokpolitika reformját.

Grätz Gusztáv dr. felszólalása következett ezután.

Grätz gazdasági intézkedésekről, élelmiszeri kérdésekről beszélt.

Ezután Simonsits alelnök felfüggesztette az ülést.

Délután öt órakor Szász Károly elnökölt.

Huszár Károly (Sárvári) a hadsegélyezés, rokkantellátás kérdését teszi szóvá. Felvilágosítást kér, hogy a kormány minő intézkedést szándékozik tenni a rokkantügy rendezésére.

Lukács György a gyermekhalandóságról, üdövről, a venerikus bajok terjedéséről beszélt. A gyermekhalandóság csökkentése egyenesen becsületbeli kötelesség.

Mezőssy az osztálysorsjáték bérbeadása ellen.

Mezőssy Béla indítványt nyújt be, hogy a kormány az osztálysorsjegyek eladását bizza a rokkantakra, hadiözvegyekre.

Eszterházy Mór a tűzifaellátás maximumát kéri.

Elnök a vitát bezárja.

Teleszky miniszter közli a Házzal, hogy az osztálysorsjátékot a kormány saját kezelésébe ajánlja venni, de csak a háboru utáni jobb időkben. Ezért tartja célszerűnek a négy éves szerződést, egy éves felmondással.

Ghillány miniszter a kukorica rekvirálásról, a Haditermény útján való beszerzésről megnyugtató kijelentéseket tesz.

Tisza harcot hirdet.

Ezután Tisza miniszterelnök szólalt fel. Az indemnitás vitáját rövid beszéddel kívánja bezárni. **A béke iránti hajlamunkat az antant visszautasította, ezért a harcot lankadatlanul folytatnunk kell.** Ellen-ségeink nyilatkozataiban az utolsó napokig nem maradt ki annak hangoztatása, hogy a monarchiát fel kell oszlatni, meg kell semmisíteni, Németországot le kell győzni. Dacára annak, hogy a monarchia Németországgal folyton defenzív álláspontot foglalt el, a legújabb harci szó ellenségeink részéről, hogy Németország kereskedelmét meg kell semmisíteni. A további véráldozatok tehát azokra zudulnak, akik a harcot minden morális szükség nélkül folytatják.

Ami a lengyel-kérdést illeti, felelős helyen tartózkodóan kell ezt a kérdést kezelni. A német kancellár nyilatkozatához, mely szerint Lengyelországot nem engedjük vissza Oroszország uralma alá, Burián br. is csatlakozott. A kancellár kijelentette, hogy ezt a kérdést velünk együtt oldják meg.

Lengyelország felszabadításának kérdése benső örömmel tölti el a monarchia illetékes tényezőit, mert a felszabadítás fontos érdeke a központi hatalmaknak és a lengyel szabadság visszaadása minden szabadságszerető emberben él.

Ezen kérdés velünk együtt lesz megoldva közmegegyezésre. Apponyi amaz óhaját, hogy belföldön is szűnjék meg status quo ante, szóló is aláírja. **A háboru megváltoztatta a világot és az embereket. A háboruban a magyarság olyan fényes haditetteikkel bizonyította be hősiességét, fidozatkészségét, hogy minden fenntartás nélkül latbadobhatja súlyát.**

Magyarországnak loyálisan meg kell adni, amire joggal igényt tarthat, a követeléseit. Aki ezt ellenzi az nemcsak a nemzet, hanem a dinasztia ellensége is volna.

A háboru a magyar nemzet tagjait is közelebb hozta egymáshoz. Megtanulták becsülni egymást, a nemzetiségi kérdések háttérbe szorultak. A nemzeti érdekek kell, hogy vezető fonál legyen, mert ez a jobb jövő kulcsa. Kérdi, szabad-e Ripp van Winklén, játszani? Szabad-e átaludni az eseményeket és ott kezdeni a háboru után, ahol a háboru előtt elhagytuk?

Azon reményben, hogy a háboru nemcsak megmeneti a nemzetet, hanem szebb és jobb jövő alapjait fogja megvetni, kéri az indemnitás elfogadását. Az indemnitást általánosságban és részletekben megszavazták, mire az ülés véget ért.

Június 30-án lesz a tisztujtás.**Bizonytalanság a nyugdíjazások körül.**

(Saját tud.) Mint legutóbbi számunkban jelentettük, a városi tanács július első napjaira tervezte a tisztujtás megkezdését. A pályázati határidő ugyanis június 30-án déli 12 órakor jár le s az első pillanatban kissé bonyodalmasnak látszott, hogy még ugyanarra a napra tüzzék ki a tisztujtató közgyűlést. A választás napjának kitolása azonban olyan kalamitásokkal járt volna, amelyeket aztán már nem akartak megkockáztatni. A városi tisztviselők mandátuma ugyanis június 30-án lejár s ha a választás a következő hó-

napban történik meg, vitás, hogy élhetnek-e a törvényhatósági bizottsági tagság jogaival és szavazhatnak-e.

Igy aztán már június 30-án megkezdik a tisztujtató közgyűlést s az első napon valószínűleg megválasztják azokat a tisztviselőket, akiknek állásával szavazati jog jár együtt. A közgyűlést Bethlen Ödön gr. főispán a napokban már össze is fogja hívni.

A városi tisztviselők körében nagy az izgatottság, mert még mindig nincsenek tisztázva az aktuálissá vált nyugdíjazási kérdések. Nem adta még be lemondását senki állásáról, Tussay Gábor h.-főkapitány sem, aki tudunkkal kötelező ígéretet is tett erre vonatkozólag. Valóban, csak helyteleníteni lehet azt, hogy az a tisztviselő, akinek teljes nyugdíjjogosultsága meg van, miért ragaszkodik annyira az állásához s miért zárja el az utat a fiatalabb tisztviselők előtt, akiknek amugy is ritkán nyílik alkalmuk előrehaladásra. Ugyanez áll Deák Pálra is, aki szintén nem nyilatkozott még a nyugalmabavonulásról. A közgyűlésnek azonban módjában áll megkeresni a módját annak, hogy a fiatalabb tisztviselőket előléptesse. A két régi tisztviselő érdemeit mi is teljes mértékben honoráljuk, de a nyugalmabavonulás kitolását indokolatlannak tartanók. Fekete-Nagy Béla nyugdíjbavonulását már más szempontok teszik aktuálissá. Mint értesülünk, Eszterházy László dr. feltétlenül megpályázza a h.-polgármester-séget.

Amennyiben városi fogalmazói állás megüresedik, a tegnap már megemlített jelölteken kívül dr. Cs. Papp Jenő, dr. Násza István, dr. Münstermann Viktor jöhetnek kombinációba. Természetesen csak abban az esetben lehet reményük az előlépésre, ha megszűnik néhány tisztviselő nyugdíjazási kérdésénél a bizonytalanság.

Új törvényjavaslatok.**A nemzetiségi nyelvek a középiskolákban. — Új adójavaslatok.**

Budapest, június 15.

A képviselőház tegnapi ülésén beterjesztett törvényjavaslatokkal kapcsolatban a „Pesti Hírlap“ a következő figyelemreméltó sorokat írja:

A közvélemény a középfokú oktatás alapvető reformját várja évek óta a kormánytól. E helyett Jankovich miniszter a képviselőház mai ülésén két novelláris javaslatot terjesztett be, melyeknek egyike a polgári iskolák 5-ik és 6-ik osztályát eltörli s ez iskolát közelebb viszi a többi középiskolához. A másik javaslat a középiskolákban az osztályvizsgálatokat eltörli s az ugynevezett görögpótló tantárgyak helyébe élő nyelvek tanítását teszi, reá bizván az iskola-fentartókra és a közoktatásügyi miniszterre, hogy a „helyi igénynek megfelelően“ a modern kulturnyelvek (francia, angol, olasz) vagy a hazai élőnyelvek (román, szerb, tót) közül válasszanak kötelező tantárgyakat.

Ez utóbbi igen komoly aggodalmat fog kelteni minden jó magyar ember lelkében, mert becsempészi még az állami iskolákba is kötelező tantárgyként a nemzetiségi nyelveket. Azzal próbálja indokolni a miniszter ez intézkedést, hogy a közigazgatás embereinek jó, ha a nemzetiségi nyelveket tudják. Még lesz alkalmunk e javaslatot megbirálni. Ezúttal csak azt jegyezzük meg, hogy amennyire a közigazgatás embereinek szüksége lehet egyes nemzetiségi nyelvekre, azt a jegyzői és közigazgatási tanfolyamokon megtanulhatják. De e titulus alatt a középiskolák négy felső osztályába a szerb, tót, román, horvát, ruthén és vend nyelvet és irodalmat (!) kötelező tantárgyul bevinni, egyrészt paedagógiai abszurdum, másrészt merénylet a magyar állam egysége ellen.

Következéseiben rendkívül nagyfontosságú aktusa volt a Ház szerdai ülésének a hadiadók javaslatának beterjesztése is.

A javaslat szerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek által a háboruban és pedig 1914, 1915 és 1916-ban elért

nyereségtöbbletek és a természetes személyek, továbbá a fennálló törvények értelmében jövedelemadó fizetésére köteles jogi személyek által ugyanezen években elért jövedelemtöbbletek hadi nyereségadó alá esnek. Adókötelesek azok a vállalatok is, amelyeknek székhelye külföldön van, vagy pedig bármely okból adómentességet élveztek.

A hadiadó alá esnek azok a természetes és jogi személyek is, akik egyébként jövedelemadó fizetésére kötelesek. Ezeknél az adóalap az a jövedelemtöbblet, amelyet az említett években az 1913-ik évi jövedelmükkel szemben, vagy az adóköteles fél választása szerint az 1911., 1912. és 1913-ik években elért átlagos évi jövedelmekkel szemben tényleg elérték.

A pénzügyminiszter egyik törvényjavaslata az 1916. évre kivetett III. oszt. kereseti adó érvényének újabb kivetés nélkül az 1917., 1918. és 1919. évre való fentartását kéri.

A Wekerle-féle adójavaslatok 1909-ben újból szabályozták a jövedelmi adót, de az erre vonatkozó törvény mindeddig nem lépett életbe.

Ezt az 1909. évi X., illetve 1912. évi LIII. t.c. egyes szakaszait bizonyos módosításokkal 1917. január 1-én a 10.000 koronát meghaladó összjövedelmekre nézve életbeléptetik. E szerint jövő év januárjától kezdve minden 10.000 koronát meghaladó összjövedelem külön rendkívüli jövedelmi adó alá esik. Megadózhatik ezzel a félnek akár adóköteles, akár adómentes minden jövedelmének együttes összege.

A vagyonadóról beterjesztett törvényjavaslat ez alá az adó alá tartozik *mindennemű vagyon, akár hajt jövedelmet, akár nem.*

Ez a vagyonadó progresszív lesz; 50.000 koronáig adómentes marad, 52.000 koronánál 60 korona adó alá esik és fokozatosan egyre magasabb adótételekkel emelkedik. 156.000 koronánál például 424 korona vagyonadót vetnek ki, 360.000 korona vagyonra 1220 korona adót, 1.000.000 korona vagyonra 4240 korona adót, 2.400.000 korona vagyon után 12.000 korona lesz az évi vagyonadó. Ezenfelül fél százalék adó fizetendő akként, hogy a fokozatok 100.000 koronánként emelkednek.

A vagyonadó alól mentesek: a házbutorok, egyéb háziesszközök, azonban a drágaságok, ékszerek, műtárgyak vételárak szerint, illetőleg esetleg műbecsük, vagy külön becslésük szerint vagyonadó alá esnek.

A bélyegilletéki három fokozatot a pénzügyminiszter egyik javaslata lényegesen felemeli. Az emelkedés majdnem száz százalék.

Megint emelik a zsir és sertéshus árát.

A zsir ára papíron és a valóságban.

(Saját tud.) Az „Ujság” a múlt napokban megírta, hogy a Kolozsváron levő zsirkészletet budapesti ügynökök összevásárolták s a városról elszállították. Már akkor rámutattunk ennek a természetes következményeire, arra, hogy Kolozsváron nem lesz elég zsir. Ez az állapot most bekövetkezett. A mészárosok a kolozsvári maximális áraknál magasabban adták el készleteiket s ma már csak aranyért lehet hozzájutni. A zsirhiány odiumát igyekeznek a mészárosok magukról elhárítani s ha elfogadjuk az érvelésüket, nekik van igazuk.

Egy mészáros, aki zsirkészletét idegeneknek adta el, akik Budapestre szállították, kérdésünkre, hogy miért nincs zsir, így felelt.

— Annak idején, mikor legutóbb az ár-megállapító bizottság ülést tartott, kézzel fogható számadatokkal bizonyítottuk be, hogy a tervbe vett árak, különösen a zsirnál irreálisak. A próbavágás eredményei meggyőzhették a bizottság tagjait, hogy mi nem akarjuk a közönséget zsarolni s csak olyan árakat kérünk, ami mellett a tisztességes polgári hasznunkat biztosíthatjuk. A bizottság érvelésünk dacára olyan alacsony árakat állapított meg, amelyek mellett képtelenek vagyunk még a szükségleteinket is fedezni, nem pedig a húst és zsirt ilyen árban

kiszolgáltatni. A minimális ár-megállapítás most megbosszulta magát. A városról megszökött a zsir. Megszökött azért, mert a kormányrendelet dacára Magyarország minden városában a megállapított maximális áron felül árulják a zsirt, szalonnát és a sertéshúst.

A hatóságok hallgatólágoosan eltűrik, mert belátták, hogy a kormányrendelet, ami az árakat megszabta, nem vett figyelembe sok olyan körülményt, amik a sertés fokozatos drágulását idézték elő. Sorra csúsznak be a mészárosok, mert a maximális árakon nem tudják kiszolgáltatni vevőiket s félnek a hatóságok szigorú ítéleteitől. A kihágási ügyosztály közülünk már több olyan iparost bélyegezett meg, akiknek egyedül csak az volt a bűnük, hogy nem adták olcsóbban áruikat, amint beszerezték.

Igy sopánkodnak a mészárosok. A közönségnek azonban az a felfogása védekezésükkel szemben is, hogy a drágaságot ők idézték elő. Ezek a kölcsönös szemrehányások azonban mit sem változtatnak azon a tényen, hogy a zsir nálunk fogyatékán van s ha csak valami intézkedés nem változtat a helyzeten, a zsir teljesen kifogy. A mészárosok nem mernek vásárolni, mert az élőállat árai olyan magasak, hogy a maximális árakat nem tudják betartani.

Igy értesülünk, hogy az ár-megállapító bizottság most tapasztalt jelenségek folytán hajlandó a zsir árának felemelésébe belemenni. Tájékoztatás végett kérdést intézett több város tanácsához abban az irányban, hogy a papíron levő maximális árakkal ellentétben a hus- és zsirneműket mennyivel árulják drágábban. A válaszok már nagyobbára megérkeztek. Igen érdekes a marosvásárhelyi törvényhatóság átirata, amiben minden szívetgöcsört nélkül elismerik, hogy ott bizony a maximális árakat nem tartják be. A zsirt például pont három koronával drágábban mérik, mint amennyiben ára meg van állapítva. Az ár-megállapító bizottság ebben a tárgyban legközelebb tanácskozássra gyűl össze s akkor valószínűleg a zsirárakat, a mészárosok kérésének megfelelően, felemeli.

A vitéz huszonhármasok.

Hogyan fogadták a győzelem híreit?

(Saját tud.) Tegnap délután távirati tudósítás érkezett szerkesztőségünkbe, amely hírül hozta, hogy az északi harctéren dúló véres harcokban a nagyszebeni 23-ik honvéd gyalogezred különösen kitüntette magát. A derék erdélyi honvédek fedezékét rommá pusztította az oroszok gyilkos pergőtüze, de a honvédek nem hátráltak meg az ágyutüz pokoli borzalmaitól, hanem homokzsákjaik gyenge védelme alatt kilencszer verték vissza a végeláthatatlan orosz rohamoszlopokat.

Az erdélyi honvédek a háború folyamán már sok dicsőséges lapot küzdöttek ki maguknak abban a könyvben, amelybe a magyar katonák hőstetteit fogják soha ki nem törölhető betűkkel beírni. Még élénken emlékezünk a kolozsvári 21-esek nagy napjára, amikor Siemikovecénél haláltmegvető bátorsággal hiusították meg az oroszok áttörési kísérletét. Most a 23-asok vannak soron, most ők mutatták meg azokat a katonai erényeket, amelyek az egész világ előtt híressé tették az erdélyi honvédeket.

Tegnap Kolozsvárt rövid idő alatt elterjedt a híre a 23-asok dicső szereplésének. A regiment itthon levő katonái büszkén hallgatták az ezred messziről jött jó hírnevét s látszott rajtuk, hogy lélekben egynek érzik magukat a fent küzdő rettenthetetlen hősökkel.

A Honvéd-utcai laktanya előtt fiatal kadét áll, oldalán derekszij mutatja, hogy szolgálatot tart. Megmondjuk neki, hogy mit újságol a tudósítók távirata s amint hallgatja, amint olvassa a távirat-blanketta zavaros mondatait, arcán kigyulladnak a büszkeség rózsái. Körülnéz, az utcán meglát egy pár kadétot, akik a laktanya körül járkálnak, odahívja őket és örömmel újságolja nekik a huszonhármasok diadalát.

— Milyen kár — mondja —, hogy a parancsiadás már megtörtént. Most tudatni lehetne ezt az egész legénységgel. Tessék csak várni egy kicsit....

Gyors léptekkel bemegy a kapun. Az udvaron nagy csapatokban öreg és fiatal rekruták gyakorlatoznak.

— Fejlődés fel jobb! — hangzik a vezényező egy öreg szakaszvezető ajkáról. A kadét odamegy a gyakorlatozó csapatokhoz, azok rövid idő múlva megállanak. Az udvar minden részéről összegyűlnek a gyakorlatozó katonák egy csapatba állítják őket két sorban, amely kis igazítás után félkörre alakul s amikor ez a művelet kész van, a hadapród felolvassa az „Ujság” táviratát.

A katonák mély csendben fogadták a hírt s a foltozás végeztével hatalmas éljenzésber törtek ki. Az egyik szakaszvezető románul is elmondja a távirat tartalmát, amire felhangzik harsányan a „se treasika”.

A hatalmas kaszányaudvart betöltötte a huszonhármasok dicsősége. Az udvaron járó emberek odagyűltek az éljenzésre s rövid idő alatt mindenki megtudta a nagyszebeni honvédek diadalát.

A pótzászlóaljnál már elmúlt a hivatalos óra, amikor a távirat megérkezett s így hivatalosan nem értesültünk arról, hogy módon milyen fogják megünnepelni a huszonhármasok ezt a dicsőséges napot. Alkalmunk volt beszélni az ezred egyik magasabbrangú tisztjével, aki a hallatára a következőket mondta:

— A huszonhármasok a háború kezdet óta mindig becsülettel és győzelemmel vitték előre az ezred lobogóját és éppen ezért, ez a hír csak örömmel tölt el, de nem lep meg. A huszonhármasok ott voltak Siemikovecénél is és ott is a leghősiesebben álltak ellent a szibériai vadászok hatalmas rohamának. Most, e dicső hír után, szívszorogva várom azt az értesítést, amely e diadal áráról fog szólni. Nagyok sok jó barátom állott most szembe az oroszokkal.

A 62-ösök a hadiársvákért

Hadseregparancsban dícsérték meg a jószívű székely bakákat.

(Saját tud.) Az „Ujság” jelentette már, hogy a kolozsvári és marosvásárhelyi 62-ös ezred vitéz katonái 21.000 koronát adtak össze a hadiársvák javára. A katonák humanizmusát a méltányolják feletteseik is s külön hadseregparancsban emelték ki a magyar bakák jószívűségét. Urbányi C. József a következőket írja nekünk erre vonatkozólag a harc téről:

A hadiársvát ugyis mártírrá avatta védelmi harcunk. Legalább enyhítenünk kell a sebes sárgását. A gyermeket, ha nem is tehetjük selymes ágyba, csipkefüggönyök mögé, azért arra kell törekedni, hogy hasonló körülmények közé kell hozni. Ahoz azonban, hogy az ársvák hasonló körülmények közé hozzuk, pénz, so pénz kell.

Ki teremtsen ezt elő, mikor ugyis oly valóságos gazdasági helyzetben szünlődünk. Az államnak terhei elképzelhetetlenül megnövekedtek. A társadalmi szervezkedés a legnemesebb akcióknál is vagy lomhajarásu, vagy szalma lángos. Az árvaügy a körülmények folytán olóriási feladattá növekedett, hogy ezt csak egy óriás: a nemzet egyeteme oldhatja meg. Állam társadalom és egyének egyaránt össze kell fogni és ledönteni a bürokratizmus spanyolfalait mertkinai copffonásokkal nem lehet jóllakadni még egy legyet sem, annál kevésbé 300.000 ársvát.

Minden ankettezésnél, bőbeszédű jó tanácsnál jobb útmutatással szolgáltak a mi keménynyaku jó székely bakáink. Eddig tudtuk, hogy az erdélyi gárdaezred vitéz 62-esei megállták a helyüket sok-sok csatában. De a székely bakának a szíve is jó, arra bizonyos, hogy az „Elisabet Heim”-re, a vak bajtársakért a tengerelattjárók özvegyei és árvái javára áll

Atak, csak úgy, mint a Vöröskeresztre. Vén saját árvákra és özvegyeikre is gondoltak s alakították az ezred árva-alapját. Minden cikkezés nélkül egy nemes gesztussal egy bakák 21.000 koronát adtak össze, hogy fejlesszen fognak művészi tervekkel kapcsolatosan rövidesen 100.000 koronáig. És jól látjuk, hogy amit a kemény székely koponya egyszer a fejébe vesz, azt végre is hajítja.

Nem szabad azonban elfelejtenünk azt sem, hogy katonáink eme tényekkel bizonykodó hűnő szellemének kik az irányítói, katonai és kézzel, de résztvevő meleg szívvvel. Atyai régiu brigadérossal dicsekedhetnek a székelyek, és ezredes kiváló személyében, ki utolsó, kikisebb bakája sorsát, jólétét fáradhatatlanul követhetjük. s ebben méltó segítő társa Rtgsadjudtáns főhadnagy kapitány, kinél a tudás versenyé az erőtérjével. Ilyen közös munka mellett a haza nemcsak a haza védelmét kapja, hanem polgári munkákban megédzett férfiakat is bocsát majd a katonaság ilyen nevelés mellett s valószínűleg a katonaság hangzik a hadseregparancs az előző katonákról a következő klasszikus egy-egy sorú sulyos szavakban:

Szilárd bizalommal tekintek reátok, derék katonáim és megnyugvással tölt el, hogy a nehéz feladat — a bátor, nagyszámu ellenesség, legyőzése — a Ti kezetekbe van letéve. Tudom, Ti nemcsak a kötelességeket teljesítitek. Nem, Ti Haduratokért, szeretett Hazáért lángoló szívvvel nagy cselekedetekre vagytok képesek és Hősöknek bizonyultok.

Igaz, vitéz 62-esek ti hősöknek bizonyultok mindig s hogy nagy cselekedetekre is képesek vagytok, azt megmutattátok most, midőn árvák számára a ti verejtékes garasaitokkal letettétek, melyből hisszük, hogy a polgári családok, a boldog családi fészkekben ülők szíjjarulásával a tallérok fognak még kisaranni az árvák és özvegyek könnyeinek letörlésére. S a hadiárva szó ridegsége oszladozik majd a hősök unokái áldó imádsága mellett!...

HIREK

— (József főherceg és a székely község.) Nagydíók mindig megtermik a maguk leges alakjait, akiket a nép jóakaratu elképzelése megérdemelten, vagy nem megérdemelten bár, glóriával fon körül. A nép szeretetének legmagasabb fokán nem a nagy hadvezérek állnak, hanem inkább az olyan nagy urak, akik életüknek, vagy elért pozíciójuknak magaságából szeretettel tudnak és akarnak leereszteni a népig. A magyar paraszt nép például tudja, hogy ki volt Hunyadi János, de Mátyás király szülőkapálásának és álmában való vágyakozásának emléke még ma is élénken él a magyar legendák világában. A mai nagydíók között legelsőbben József főherceg köré fordulnak. A királyi családnak ez az igazán magyar főhercege minden tetteivel igyekszik is jómagát és magyarok lenni. Most a székelyek között lett nagyt a főherceg neve.

Torda-aranyos vármegyében Várhely község 1912-ben elhatározta, új kényelmes iskolát épít. A községnek 700 székely lakója van s bizony 18.000 korona, amibe az iskola került, nagyon megterhelte a falu lakóit. A közbejött háboru miatt a község nem tudta fizetni az iskola felépítésével felvett kölcsönt s ezért fogta magát, és írt József főherceghez, akit arra kért, hogy vegyen át valamit a község terhéből. A főherceg sietett a válasszal, amely örömet vitt Várhelyieknek. József főherceg 8 ezer korona kölcsönt vállalt magára, amelynek törlesztéséppen 2000 koronát már el is küldött a várhelyieknek.

Ennek a nemeslelkű cselekedetnek köztu-

domására jutásával egy időben [még egy másik esettel kapcsolatosan említjük most József főherceg immáron legendás nevét. Egy debreceni katonakórházban ápolják Farkas Mihályt, aki a doberdói harcokban elvesztette két szemévilágát. Valamelyik ausztriai kórházban ismerkedett meg József főherceg a vak tizedessel s ennek az ismeretségnek alapján pünkösdkor Farkas Mihály a következő levelet kapta:

Farkas Mihály 3. honvéd gyalogezredbeli vak tizedes

Debrecen.

„Katona-Öthön.”

Feladó: József főherceg lov. tábornok. Tábori posta 91.

Harcér, 1916. VI. 6.

Nagyon megszorodva értesülök leveledből arról, hogy Te, vitéz fiam, megvakultál! Ha tehetek valamit érdekedben, írasd meg nekem s ezer örömmel teszem. Írased azt is meg, hogy tán annyit mégis látsz, mint mikor utoljára ágyad szélére ültem szóltanul s megismertél? Alig pár nappal azután, hogy fejedből kivették a hitszegő golyóját. Írased meg pontos címedet nekem, hogy küldhessek egy pénzbeli segílyt, mely nyomorotokon pillanatnyira segít. Ha sorsom valaha arra visz, meglátogatlak s elbeszélgetünk a dicső napokról, melyeken élteket tetted kihazánkért a legnagyobb veszélynek. Az Isten áldjon meg érte. Gondol rád és üdvözl

József főherceg.

A Katona-Öthön már értesítette fővédnökét, a magyar katonák legnemesebb szívű patronusát: József főherceget, hogy vitéz fiának, Farkas Mihály 3. honvéd gyalogezredbeli vak tizedesnek a kezébe veszi ügyét.

— (Az új adótörvények végrehajtása.) A pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztett adójavaslatával egyidejűleg beszámol, hogy milyen eredményeket vár az új adótörvények végrehajtásától. Azt mondja, hogy csak a négy hadikölcsön több mint 6 milliárd névértékű kölcsönkötvényeinek kamataira 360 millió kor. szükséges, nem szólva egyéb háborus kiadásokról. A tegnap benyújtott adótörvények és a már eszközölt dohányáremelések révén évente összesen 226 millió korona bevételi többlet várható. Ez a hadikölcsönök kamatjának körülbelül 70 százalékát fedezi, de még 100 millió korona kamat fedezetlen. Ezeknek előterjesztése végett a földmívelésügyi miniszter elsősorban a fogyasztási adókra gondol.

— (Kolozsmegye nyári közgyűlése.) Kolozs vármegye törvényhatósági bizottsága nyári rendes közgyűlését június hó 23-án, pénteken délelőtt 10 órakor tartja meg. A közgyűlésre szóló meghívásokat ma küldötte szét az alispáni hivatal. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel a kormány leirata a vármegye szervezeti szabályrendeletének módosítása tárgyában. Kebli ügyek, melyekhez az alispán, árvaszéki elnök, főorvos és főmérnök jelentései, valamint a különböző alapok zárszámadásai tartoznak. Választani fog a közgyűlés az állandó és központi választmányokba, a közegészségügyi bizottságba, a községi számvizsgáló gyűlésekre két-két tagot, a kolozsvári törvényszék esküdtbiróságához pedig hat bizalmi férfit. Foglalkozni fog a vármegye a közéletmezéssel felmerülhet veszteségi kockázat fedezésével és a társörvényhatóságok átirataival. Ezek közül legfontosabb Arad szab. kir. város átirata az Ausztriával kötendő gazdasági szerződés ügyében és Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye közönségének átirata a háborus nyereség külön megadóztatása tárgyában, végül Debrecen szab. kir. város átirata a Debrecen—Budapest között forgalomba volt gyorsvonatok forgalomba helyezése céljából. Különböző községi ügyek kerülnek még napirendre a közgyűlésen, amelyen megállapítják egyesek nyugdíjait, szabadságidejét és több egyesület kérését.

— (Mikor írágal a szalonna.) Péterfi Mór, Eckstein Béla, dr. Jakobi Emil és Zahler Rudolf kolozsvári lakosok arra vállalkoztak, hogy szá-

lónát szállítanak a katonaság részére. Amikor a szalonna ára nagyon felszökött, Eckstein Béla ügynök, bár sokat járt utána, nem tudott eleget tonni kötelezettségének. A kolozsvári ügyészség erre mind a négyüket megvádolta hadiszállítás körül elkövetett visszaélés vétségével, de a törvényszék csupán Eckstein Bélát ítélte el öt hónapi fogházra, a másik három vádlottat felmentette. A Kuria Eckstein Béla büntetését hat hónapi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre emelte fel.

— (A hadviselés érdekeit veszélyeztető térképek.) A belügyminiszter tudomást szerzett a katonai parancsnokságok révén arról, hogy több üzlet kirakatában olyan térképek vannak kitéve, amelyek a harcúvonal megjelölése mellett a katonai parancsnokságok neveit és állomáshelyeit is feltüntetik. Minthogy az ilyen térképek a hadviselés érdekeit veszélyeztetik, a belügyminiszter felhívta a törvényhatóságok vezetőit, hogy a térképeket kobozzák el és terjesztőik ellen indítsanak eljárást.

— (Felelemlik a szesz árát.) A pénzügyminiszter felhatalmazást kért a kormánytól arra, hogy a szesz hektoliterének árát 400 koronáról 600 koronára emelhesse fel. Bejelentette egyben a miniszter a Ház elé terjesztett javaslatában azt is, hogy szeptember elsejétől kezdve szabályozni fogja a rum- és likörgyártást is.

— (Török ifjak az Emke iskolájában.) Ismeretes az a mozgalom, melyet az Emke, mint az ország legkeletibb részén fekvő köznevelődési egyesület, még a világháborút megelőzőleg indított volt, Budapesten egy keleti jellegű Emke-nevelőintézet létesítése tárgyában, mely intézetben kapnának teljes ellátást és megfelelő gondozást a székesfővárosban tanuló erdélyi és romániai, valamint bukovinai magyar ifjak, a velünk rokon, vagy legalább is rokon-szenvező bolgár, török, örmény, perzsa stb. népek hazánkban tanuló ifjaival együtt. Az intézet a világháború viszontagságai dacára a Vilmos császár-ut 55. sz. alatt létre is jött, miközben az ifjak felerésze a harcúvonalra vonult. Most örömmel értesülünk, hogy a magyar kultuszminiszter már e hónaptól kezdve 24 török ifjut helyez el az Emke nevelőintézetében, kik közül 6 már meg is érkezett, 18-an pedig július hó közepén fognak megérkezni. Hasonlóképpen 6 török ifju vétetett fel az Emke algyógyi székely földműves iskolájába, akik Konstantinápolyból és Szalonikiból jöttek oda és már buzgón tanulnak magyarul azért, hogy aztán a földműves iskola rendes növendékei lehessenek. Az intézetbe való felvételre a magyar ifjaknak legkésőbb július hó 5-ig az igazgatónál kell jelentkezni a már jelzett helyen. Onnan adják meg a szükséges felvilágosításokat is. A háboru miatt egy teljesen ingyenes ösztöndíjas és egy hadiárva-alapítványi hely is megürülve, ezekhez is a pályázatok az igazgatósághoz küldendők. Előnyben részesülnek a műegyetemre, vagy budapesti szakiskolákra menő erdélyi ifjak, de aztán a rendelkezésre álló helyek szerint mások is. A felvételnél a jelentkezők az intézet orvosa által rendes megvizsgálásnak vétetnek alá.

— (Szaporítják a bérkocsik számát.) Kolozsvárt állandó a panasz a bérkocsisok zsarolása ellen, akik a pasasokat a legkülönbözőbb ürügyek alatt a tarifánál jóval magasabb viteldij fizetésre kényszerítik. A bérkocsi ügyosztály minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik a hatalmaskodó bérkocsisok garázdalkodását korlátok közé szorítani, azonban eddig minden fáradozása meddő maradt, azon egyszerű oknál fogva, hogy most nagyon kevés a létszámuk s olyan jó üzleteket csinálnak, amiből a birságpénzeket minden nehézség nélkül kifizetik. Ezek miatt az okok miatt a rendőrségen elhatározták, hogy a bérkocsik számát megszorítják, hogy a közönség ne legyen többé kiszolgáltatva a nekik jól jövedelmező, de a közönséget mérhetetlenül bosszantó bérkocsisok zsarolásainak.

— (Thomán István tanár) Kolozsváron nyaraló magasabb osztályú férfi növendéke néhány zongoraórát vállal. Andrásófszky Béla, Kossuth Lajos-utca 2.

— (Vászonkalapok és sapkák) rövid idő alatt készít jutányos árban a „Kolozsvári Központi Nőikalap Divatáruház” Deák F.-u. 12. (Bejárt Minorita-utca felől.)

— (Ügyes 14-15 éves fiú) reggeli 1 1/2 órai munkára felvesz Gombos-papírüzlet, Deák Ferenc-utca 12. szám.

— (Megbűntetett vásárló.) Tegnap délelőtt a Deák Ferenc-utcai tejpiacon Marosán Istvánné tejet akart vásárolni s mivel az eladó nem akarta 48 fillér maximális áron adni, 56 fillért adott a tej literéért. A többi vásárlók Marosánné ellen panaszt emeltek az örszemes rendőrnél, aki az asszonyt előállította a rendőrségen. A kihágási ügyosztály az árfelhajtó asszonyt egy napi elzárással megváltható 30 korona pénzbírságra ítélte el. Az ítélet ellen Marosánné felebbezett s van benne komikum, hogy az a szegény asszony, aki talán beteg gyermekének vásárolt tejet, csekély 30 koronával fizet rá a tejárusító uzsoraskodására.

— (Megbirságotl keményseprőmester.) Pár héttel ezelőtt a Széchenyi-tér 40. sz. alatti ház keménye kigyuladt. A tűzhöz kivonultak a tűzoltók, akik konstataáltak, hogy a tüzet a kemény tisztátalansága idézte elő s ezért Nágel Ottó kerületi keményseprőmestert, akinek kötelessége lett volna a kemény rendes takarításáról gondoskodni, a rendőrségen feljelentették. A kihágási ügyosztály tegnap tárgyalta a keményseprőmester ügyét s egy napi elzárással megváltható 10 korona pénzbírságra ítélte el. A marasztaló ítélet ellen Nágel felebbezést jelentett be.

— (Királysértési bűnpör.) A kolozsvári királyi törvényszék Fodor Imrie 45 éves forrádi lakost a múlt hónapban megtartott főtárgyalásán királysértés miatt 6 hónapi fogházra ítélte el. Bűne az volt, hogy egy ízben, mikor a közsgben rekvirált lovakat a háza előtt elvezették, mérges szavakkal támadt rá a királyra és a háborúra. Az ítélet ellen a vádlott enyhítésért az ítéletáblához felebbezett. Az ítéletábla tegnap már másodszor foglalkozott a felebbezéssel, de ítéletet még mindig nem hozott, mert a bizonyítás kiegészítése vált szükségessé s ezért a tárgyalást másodszor is elnapolta.

— (Gombauzsora.) A sokféle uzsora közül, amit a háború rászabadított az emberekre, most a zöldséguzsora s ennek is különösen egyik ága: a gombauzsora kapott lábra. Határtalan szemérmelenséggel a monostori cigányasszonyok egy marék gombaért, amit sem elvetni, sem gondolni nem kellett, képesek 70-80 fillért, sőt igen gyakran 1 koronát is elkérni. Hasonló magas árra csigázzák fel a földieper árát is, úgy, hogy egy levéllel kibélelt bögre epernek az ára 1 és 2 korona között váltakozik. Ajánljuk ezt a garázdalkodást az armegállapító bizottság figyelmébe.

— (Fatányéros) irodai ténstartók olcsón kaphatók a Gombos Ferencz papírkereskedésben, Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 12.

— Névjegyeket vidékre is legrovidebb idő alatt készít a Gombos F. Lyceum-könyvnyomda Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 12. szám.

— (Gépész állást) keres csépléshez, gépéhez, vagy motorhoz Jámor Lajos gépész, Kossuth L.-u. 10 sz., Kolozsvárt.

— (A kolozsvári járásban nincs kőboreigány.) A kőboreigányok megrendszabályozása és internálása tárgyában alkotott kormányrendelet értelmében Kolozsmegyében is hozzáláttak a cigánykérdés szabályozásához. Elsőnek a kolozsvári járásban tartottak a csendőrök razzíát, de hiába kutattak fel a járás összes községeit, egy szál kőboreigányt sem találtak.

Irodalom és művészet.

Meti műsor a Nemzeti Színházban:
Előadások a Szinkörben.

Péntek: A csikós. (Esti előadás félhelyárakkal.)
Szombat: Nebántsvirág. (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap d. u.: Aranyember. (Félhelyárakkal.)
Vasárnap este: Flórika szerelme. (Rendes helyárak.)
Uránia-színház.

Péntek: 1. A fekete bandita. 2. Borura derü.
Szombat: 1. A néma kastély. (Sherlock Holmes-film.) 2. Jaj, az az új időszámítás! (Bohózat-ujdonság.)

Vasárnap: A nagy árnyék. (A Harry Piel detektív-filmek koronája.)

Egyetem-mozgó.

Péntek: Szerelmi baleset.
Szombat: A nagy árnyék. (A Harry Piel detektív-filmek koronája.)

Vasárnap: 1. A néma kastély. (Sherlock Holmes-film.) 2. Jaj, az az új időszámítás! (Bohózat-ujdonság.)

* Rédei Szidi vidéki turnéja. Rédei Szidi, a kolozsvári Nemzeti Színháznak hosszú ideig volt népszerű operaénekesnője a nyáron több vidéki színházban fog vendégszerepelni. Pünkösd vasárnapján régi kitűnő szerepét játszta el a „Luxemburg grófja”-ban s bár az utóbbi időben sokat gyöngékedett, szép éneke és kellemes játéka meleg sikerhez segítettek.

* A Biasini-orfeum megnyitása. A Biasini-szálloda kerthelyiségében ma este fél kilenc órakor nyílik meg Pásztor és Döry hívós kabaréja. A műsor keretében Váradi Adus és Makay Berta előadó művésznők, Szilágyi Juci táncosnő és Bárdos Margit kabaré-énekesnő, valamint Lona Wilson és partnere, továbbá Krakovszka Angela modern táncosnő, Simonyi Rózsi előadó művésznő, Forgó Lili táncosnő, Pásztor Zoltán igazgató és Ujváry Ferenc lépnek fel. A gazdag és változatos műsor a közönség nagy tetszésére tart igényt a „Párisi élet”, az „Angol toborzó” és az „Olasz kesergő” c. szellemes és aktuális tréfák.

* Csikós — félhelyáras esti előadásban. A nyári színházban ma lesz az első félhelyáras esti előadás. A régi népszínművek egyik igaz gyöngye, a Szigeti „Csikós”-a fog színrekerülni.

* Aranyember és Flórika szerelme. Magyar darab kerül színre a Szinkörben vasárnap délután is, este is. Délután 4 órakor a Jókai „Aranyember”-ét, este 8 órakor pedig Moldován Gergely kitűnő népszínművét, a „Flórika szerelmét” adják.

* Nebántsvirág. Sugár Jolánnal a címszerepben kerül színre szombaton este a régebbi idő óta pihentetett „Nebántsvirág”.

Szerelmi baleset — az Egyetem mozgóban. Ma, pénteken Henny Portennel a főszerepben a „Szerelmi baleset” lesz az Egyetem-mozgóban egyetlenegy napig látható.

A fekete bandita. Az Uránia pénteki műsorán két sláger lesz: „A fekete bandita” és „Borura derü” fog bemutatásra kerülni.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZÁSZ ENDRE.

LAPTULAJDONOS:

GOMBOS FERENCZ „LYCEUM”-KÖNYVNYOMDA.

KIADÓ: GÖPPÖLT GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL TELEFON: 201.

Apolló Színház

Első kolozsvári mozgófénykép-vállalat

Az Apolló-színházban máától kezdve mindennap lesz előadás.

A mai műsor egy nagyszerű sláger-dráma lesz, több kísérő műsorral, melyre a közönség szíves figyelmét felhívja

Tisztelettel

Rózsa Sándor
tulajdonos.

Nyári-Szinkör.

Pénteken:

A csikós.

(Esti előadás félhelyárakkal.)

Szombaton:

Nebántsvirág.

(Rendes helyárakkal.)

Uránia Színház

Pénteken:

I. A fekete bandita.

II. Borura derü.

Szombaton:

I. A néma kastély.

II. Jaj, az az új időszámítás.

Egyetem-Mozgó

Pénteken:

Szerelmi baleset.

Főszereplő: HENNY PORTEN.

Szombaton:

A nagy árnyék.

Előadások kezdete hétköznapokon:

3 órakor, 6 1/2-kor, 8-kor és 9 1/2 órakor.

Előadások kezdete vasár- és ünnepnapokon:

2 1/2-kor, 4-kor, 5 1/2-kor, 7-kor, 8 1/2-kor és 10 órakor.

Elhívom a n. é. közönség figyelmét a

Sipos Jenő

blous, pongyola, gyermek-
ruha, kézimunka divatárú

Íráskataira

Mostani időkhöz képest rendkívül olcsó
árban bocsátom a t. közönség rendel-
vezésére. — Gyermekruha kiárúsítása
tovább tart. — Fürdőruhák és kellékek
nagy választékban kaphatók

Sipos Jenő divatkereskedő

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 17.

Plüssirozást

gouvlírozást (gőzerőre) vidékre is,
kalap-formázásokat

Rövid idő alatt
megújabb divat
szerint olcsón
vállal a

Kolozsvári Köz-
ponti Nőruha-
és Kalap-divat-
áruház

Bejárat a Mi-
nionita-u. felől)

Deák Ferenc-u.
12. sz., emelet.

Ajánlok előnyös árban valódi

Szilvóriumot

míg a készlet tart. Szíves meg-
rendelések eszközölését kérve

Tisztelettel Szilágyi Eleonóra
likör-, puncsszesz-
és rumgyára.

Házmesteri

állás szoba, világítás, fapénz.

Azonnal elfoglalható,

Jelenkezés Unió-utca 18., emelet.

KOLOZSVÁR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GANZ-FELE

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNY-
TÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLOZSVÁR, SZÉCHENYI-TÉR 41.
(székely palota.) Telefon 403

Elvállal elektromos világítási és erő-
átviteli berendezéseket. —

Izzólámpák, ivlámpa szénpálcák,
szereleési anyagok és kisebb mo-
torok állandóan raktáron.

Költségvetéseket és felvilá-
gosításokat díjtalanul ad. —

UJSÁG

függetlenségi
napilapban

hirdetni legelőnyösebb

Megjelenik mindennap 10.000 példányban

GOMBOS FERENCZ KOLOZSVÁR
~ LYCEUM-KÖNYVNYOMDA ~ DEÁK FERENCZ-U. 12

GYORSAN, PONTOSAN, IZLÉSESEN ÉS SZOLID ÁRBAN RÖVID
IDŐ ALATT KÉSZÜLNEK:

TELEFON: 204.

SZÁMLÁK, CIMKÁRTYÁK, BELÉPTI
JEGYEK, ÁRJEGYZÉKEK, ÜZLETI
LEVÉLPAPIROK ÉS BORITÉKOK
DISZNYOMÁSSAL, TÁBLÁZATOK,
ÜZLETI LEVELEZŐLAPOK, SZÁL-
LÍTÁSI BÁRCÁK, FALRAGASZOK,
GYÁSZLAPOK, ESKÜVŐI ÉS BÁLI
MEGHÍVÓK, HAVI FOLYÓÍRATOK,
MŰVEK KINYOMATÁSA, TOVÁBBÁ
MINDEN KÖNYVNYOMDAI MUN-
KÁKAT SZOLID ÁRBAN KÉSZIT

TELEFON: 204.

NÉVJEGYEK VIDÉKRE IS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZÜLNEK

Női- és leányka taga-

kalapokat

**jutányos árban árusít, divatlap
után megrendelve készít és
tavalyi tagal-kalapok leg-
ujabb divat szerinti
átformázását vál-
lalja vidék-
ről is
a**

„Kolozsvári Központi Női Kalapdivatárúház”

Kolozsvárt, Deák Feren cz.-u. 12. sz. a. (Bejárat Minorita-u. felől.) Telefon: 204.